

B-261/2003.

Melléklet

22-8/2003.

2003 JÚN 19.

A Poligon Barlangkutató Geológiai Hidrológiai Egyesület

2002- évi kutatási jelentése

A Kácsi- forrásbarlang kutatása 5394-36

A barlangot kétheti rendszerességgel megfigyelés alatt tartottuk, de a 2002-es évben nem volt tapasztalható a végponti vizes agyag szintjét meghaladó vízszintemelkedés. Zsák jellege ellenére a barlang kiszellőzése még éppen megfelelő, de az alján magasabb a széndioxid koncentráció mint a felszínen 2,7%, ami munkavégzési szempontból már nem elfogadható.

- A végponti bontási munkálatokat gyakorlatilag lehetetlenné teszi a rendkívül „fogós” vizes agyag.
- A barlang végpontjáról rendszeresen kitakarítjuk a víz által oda behordott gallyakat és faleveleket.
- A jövőben tervezzük, hogy az esetleges vízszintemelkedéskor bűvármerüléssel egybekötött gépi zagyszivattyúzást alkalmazunk, mint egyedül alkalmasnak látszó agyag kitermelést.

A földszakadás víznyelő kutatása

Az előző években tapasztalt föld bemosódás ugyan kisebb mértékben, de folytatódott az időszakosan aktív víznyelőben.

-Talajfúró géppel mintákat vettünk közvetlenül a víznyelő mélypontja mellett, É,D,K,Ny irányokban 45 fokos szögekben. Az első 1m-en humuszos , majd beljebb kőszemcsés agyagot találtunk mindegyik irányban.

- A fúrások valódi célja az volt, hogy az adott irányokban hány méternél érjük el a szálkövet, illetve az azt esetlegesen övező nagyobb kötőrmeléket.
- Északi irányban: 3,2 m.
- Keleti irányban : 5 m. max. fúrási határnál nem értünk szilárd kőzetet.
- Déli irányban : 5 m. max. fúrási határnál nem értünk szilárd kőzetet.
- Ny-i. irányban: 2,5 m.
- A fent leírt vizsgálatok a tervezett kutatóakna létesítéséhez fontosak számunkra.

A Dózer-lyuk kutatása

A lyuk méretéhez képest „jelentős” előrelépést tettünk. Egyik soványabb tagtársunk kisebb köveket kitermelve bepréselte magát, és elérte a bejárattól 2 m-re lévő járat aláhajlást. Benézve törmelékes aljú, továbbra is szűk, É-Ék. irányú üreget lehet látni. A huzatot havi rendszerességű vizsgálatainkkor gyengének, és ált. egy órán belül többször változó irányúnak érzékeltük, mely a jelenlegi járatok kicsi méretét igazolni látszik.

- A jövőben, a szálköves járatágítást már nem halogathatjuk, a további bonthatóság előfeltétele lett.

A Kácsi- forrásbarlang kutatása 5394-36

A barlangot kétheti rendszerességgel megfigyelés alatt tartottuk, de a 2002-es évben nem volt tapasztalható a végponti vizes agyag szintjét meghaladó vízszintemelkedés. Zsák jellege ellenére a barlang kiszellőzése még éppen megfelelő, de az alján magasabb a széndioxid koncentráció mint a felszínen 2,7%, ami munkavégzési szempontból már nem elfogadható.

- A végponti bontási munkálatokat gyakorlatilag lehetlenné teszi a rendkívül „fogós” vizes agyag.
- A barlang végpontjáról rendszeresen kitakarítjuk a víz által oda behordott gallyakat és faleveleket.
- A jövőben tervezzük, hogy az esetleges vízszintemelkedéskor bűvármerüléssel egybekötött gépi zagyszivattyúzást alkalmazunk, mint egyedül alkalmasnak látszó agyag kitermelést.

A földszakadás víznyelő kutatása

Az előző években tapasztalt föld bemosódás ugyan kisebb mértékben, de folytatódott az időszakosan aktív víznyelőben.

-Talajfúró géppel mintákat vettünk közvetlenül a víznyelő mélypontja mellett, É,D,K,Ny irányokban 45 fokos szögekben. Az első 1m-en humuszos , majd beljebb kőszemcsés agyagot találtunk mindegyik irányban.

– A fúrások valódi célja az volt, hogy az adott irányokban hány méternél érjük el a szálkövet, illetve az azt esetlegesen övező nagyobb kötőrmeléket.

– Északi irányban: 3,2 m.

– Keleti irányban : 5 m. max. fúrási határnál nem értünk szilárd kőzetet.

– Déli irányban : 5 m. max. fúrási határnál nem értünk szilárd kőzetet.

– Ny-i. irányban: 2,5 m.

– A fent leírt vizsgálatok a tervezett kutatóakna létesítéséhez fontosak számunkra.

A Dózer-lyuk kutatása

A lyuk méretéhez képest „jelentős” előrelépést tettünk. Egyik soványabb tagtársunk kisebb köveket kitermelve beprézelte magát, és elérte a bejárattól 2 m-re lévő járat aláhajlást. Benézve törmelékes aljú, továbbra is szűk, É-Ék. irányú üreget lehet látni. A huzatot havi rendszerességű vizsgálatainkkor gyengének, és ált. egy órán belül többször változó irányúnak érzékeltük, mely a jelenlegi járatok kicsi méretét igazolni látszik.

–A jövőben, a szálköves járatágítást már nem halogathatjuk, a további bonthatóság előfeltétele lett.

A Sünrejtő-lyuk kutatása 5394-39

A barlanggá tágított üreg alján lévő 40 fokos lejtésű, két hatalmas omladékkövel közrefogott szűkületet bontjuk. A termelékenységet erősen rontja, hogy kellő óvatossággal kell mozognunk az omlásveszély miatt. Megfelelően méretezett ácsolat annyira megváltoztatná a barlang jellegét, hogy az már értelmetlen, és csúnya volna. Helyette a kitermelt kövekből tervezzük belső támfalak létrehozását, addig csak ideiglenes ácsolatot, leginkább kitámasztó gerendákat használunk.

Az Örös-Úr-barlang kutatása 5394-37

Az előző évi jelentésünkben leírt módon az idén is rendszeresen telidobálják a kíváncsi kirándulók a barlangot kövekkel és gallyakkal. Mire azt kitakarítjuk, ismét akkora lesz benne a széndioxid arány, hogy a munkálatokat hosszabb időre abba kell hagynunk. –Ígéretet kaptunk egy nagy teljesítményű szellőztetőventillátor leszállítására. Ha sikerül hozzájutnunk a géphez, nagymértékben megkönnyíti a munkánkat ebben a barlangban, és a forrásbarlangban egyaránt.

A Hét-Vezér-barlang kutatása. 5394-38

A barlangban sikerült a legtöbb eredményt elérnünk a 2002-es kutatási évben. Nagymennyiségű kitöltést termeltünk ki belőle, melyet igyekeztünk környezetbe illő módon elhelyezni a felszínen.

–Kiépítettük az új, könnyen kiszerezhető bowdenpályát, ami jelentősen megkönnyíti a munkálatainkat. A barlangi munkálatok biztonsága nagymértékben javult, mert az életveszélyes, esetenként 3-4mázsás köveket szétvertük, és felszínre szállítottuk. Az eddig feltárt járatokat jelentősen kitérítve biztató kutatási helyeket alakítottunk ki az üreg jelenlegi alján, két helyen. Beindult egy határozottan érezhető barlangi huzat december elején, az alsó végponttól a bejárat irányába.

–A jövőben a kitöltés kitermelésével folytatjuk a feltárást.

Szabó Gyula

Szabó Gyula kut. vez.